Burn Glass Gate

CARLY RAE HEATHCOTE

Traumatisch landschap

Pieter T'Jonck
Gezien op 03 augustus 2024
Paalsteenhoeve, Oostende, in het kader van TAZ 2024

‘Burn Glass Gate’ van Carly Rae Heatcote evoceert een wereld waarin de normale wetten van tijd en ruimte niet meer gelden. Drie vrouwen herbeleven hetzelfde verhaal steeds weer, maar in steeds andere omstandigheden, als een eindeloos trauma. Om welk trauma het gaat blijft echter een open vraag in dit universum dat doet denken aan de hallucinante films van David Lynch. Zelfs de betekenis van de titel blijft een vraagteken.

05 AUGUSTUS 2024

Samen met Manuela Vilanova toverde Carly Rae Heathcote de stal van de Paalsteenhoeve in Mariakerke om tot een mysterieus, zelfs omineus landschap. In de achtergrond vormt een wand van zo’n meter hoog in verfomfaaid jutekleurig doek een horizon. De grond ervoor is bedekt met een vilttapijt met een motief van kriskras uitgestrooide strohalmen, als een stalvloer. Rechts zie je een half cirkelvormige, cement grijze bank met curieuze ringen van steen als tussensteunen. Net links van het midden vormen twee reuzentrommels een verhoog. Ze zijn versierd met in elkaar passende cirkels in donkere sienna en lichte oker, als schietschijven. Her en der liggen meer spullen, zoals een nog nauwelijks nog te herkennen bumper van een wagen of verzameling buitenmaatse tegels. Het spaarzame licht op dit podium wordt vaak door een vreemd, maar gelukkig, toeval, aangevuld door lichtvlekken van zonlicht die door de dakpanelen van de hoeve priemen. Op de achtergrond klinken, de hele voorstelling lang, donkere brommende tonen. Ze trekken weinig aandacht maar scheppen wel een onwerkelijke sfeer.

In die setting wachten twee vrouwen, Anna Franziska Jäger en Jana De Kockere ons op. Je herkent ze niet meteen door de pruiken die ze dragen: lang en steil zwart haar met kleurstrepen voor Jäger, krullerig lang wit haar voor De Kockere. Ze draaien landerig heen en weer op hun hielen, De Kockere met een zwaar geladen plastic zak in de hand. Jäger is opzichtig gekleed, met een zilverkleurige broek en een spannend topje, De Kockere eerder armtierig, met een sweater met gapende scheuren (maar met ritssluitingen). Ze blijven dralen, ook als het

publiek al lang gezeten is.

Onenigheid hangt in de lucht, want het blijkt dat de jongere zus van De Kockere spoorloos verdwenen is. Jäger wil niet meer wachten, maar De Kockere belet haar te vertrekken. Er moest maar eens iets ernstig aan de hand zijn. Ze pelt dan maar een sinaasappel die De Kockere haar toewerpt, maar eet ze niet op, want plots duikt Estefanía Álvarez Ramírez, het zusje, toch op. Zij draagt een sweater die haast aan flarden gescheurd is. Uit de schaarse dialogen kan je opmaken dat het niet de eerste keer is dat ze spoorloos verdwijnt, maar ook dat ze er een morbide fascinatie voor dode beesten op nahoudt. Jäger wordt er opstandig van en treitert haar vriendin met een kinderrijmpje. De Kockere ontpopt zich daarna als een tirannieke zus die haar jongere zus met een verhoor tot de orde wil roepen. ‘Zo’n dingen doe je niet. Waarom niet? Daarom niet!’

Raadselachtig is dit vreemde ritueel, op de grens van tijd en ruimte, zeker.

Wat in deze, en volgende scènes al snel intrigeert is dat de personages op het podium ‘leeg’ zijn, als poppen die een tekst zeggen die ze zelf niet bevatten. Nog intrigerender is hoe de tijd op hol slaat. In de volgende scènes komt, met variaties, dezelfde tekst voorbij, maar dan op een veel later tijdstip in het leven van de drie vrouwen, waarvan één dan een dokter blijkt die een patiënt verloor. Zonder een duidelijke aanleiding zingt Jäger plots een song. Een microfoon, hard licht en een begeleidende soundtrack maken van haar even een rockster. Nog later vermommen Álvarez Ramírez en De Kockere zich als een lammetje, en finaal eindigen de drie als een soort mythologische figuren in een zonneritueel. Enfin, denk ik toch. De tekst verandert daarom niet zoveel: de woorden blijven ronddraaien tot ze quasi betekenisloos worden, maar er worden wel steeds nieuwe verwijzingen aan opgehangen.

Wat wel verandert zijn de kostuums, die steeds fantasierijker worden, net als de scenografie. Jäger zeult heen en weer met de tegels, en onthult de ingebrande plantmotieven en motieven ven dierlijke gebeenten op hun achterzijde. Het verhoog in het midden van het podium wordt op zijn kant getild, en vormt zo plots een formatie van twee spiegelende cirkels.

Raadselachtig is dit vreemde ritueel, op de grens van tijd en ruimte, zeker. Het suggereert vele verborgen betekenissen, maar leek het vooral toch te hebben over de ondraaglijke lichtzinnigheid van ons bestaan in het licht van de toestand van de planeet. Ik kan me echter ook helemaal vergissen. De titel helpt in elk geval niet. DeepL geeft geen bruikbare vertaling voor ‘Burn glass gate’. Misschien moet je het lezen als ‘poort van brandglas’ maar het kan ook gewoon ‘brandvlek glas poort’ zijn. De band met het stuk of de indrukwekkende scenografie ontging me echter.

De setting van de Paalsteenhoeve, met zijn gammele banken, bevorderde de aandacht ook niet. Maar het fundamentele probleem van het stuk was voor mij, als toeschouwer, dat het zoveel, en zo diverse aanknopingspunten en tekens kwistig rondstrooide dat het irritante gevoel me overviel dat ik bleef trappelen in het drijfzand van een fantasie à la David Lynch. Het popperige acteren, dat aanvankelijk intrigeerde, voelde zo al snel aan als een maniërisme, een werkelijk leeg teken. Anders gezegd: de dramaturgie van dit stuk lijkt heel slim, maar verliest onderweg uit het oog dat vaagheid niet hetzelfde is als meerstemmigheid, en dat orakelen en dubbelzinnigheid heel verschillende dingen zijn. Reddeloos verloren is het zeker niet, maar er is werk aan de winkel

om dit stuk scherp te stellen.